

DE KLACHTENCOMMISSIE VAN DE STICHTING GGzE

is inzake de klacht 2020/016 van:

mevrouw X, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, de afdeling Long Care 1D, onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 27 februari 2020 een klaagschrift, gedateerd 27 februari 2020, van mevrouw X, hierna te noemen klaagster.

Klaagster heeft zich laten bijstaan door de Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen de heer Y. De klachtencommissie ontving op 5 maart 2020 een verweerschrift, gedateerd op 27 februari 2020.

Omdat de klachtencommissie een aantal onvolkomenheden heeft vastgesteld in de besluitvorming over de separatie en de dwangbehandeling van klaagster die al tot de gegrondverklaring van de klachten moeten leiden, heeft de klachtencommissie aan klaagster en verweerder laten weten gebruik te willen maken van haar bevoegdheid, gegeven in artikel 3.2 van haar reglement, om de klacht zonder hoorzitting te behandelen wanneer een klacht bij een eerste beoordeling reeds kennelijk gegrond of ongegrond wordt geacht. De klachtencommissie heeft haar beslissing om de klacht schriftelijk te behandelen gebaseerd op het thans nog geldende reglement, omdat een nieuw reglement voor de klachtencommissie gebaseerd op de Wvz niet is vastgesteld.

De klachtencommissie heeft vervolgens verweerder uitgenodigd voor een gehoor om hen een toelichting te geven op de formele tekortkomingen die de klachtencommissie had geconstateerd. Dit gehoor vond plaats op 10 maart 2020.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op

- de beslissing van 21 februari 2020 om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma,
- de beslissing van 22 februari 2020 om klaagster te separeren,
- de beslissing van 3 maart 2020 om op klaagster dwangbehandeling in de vorm van separatie toe te passen.

3. Standpunt van de klaagster

Klaagster bevindt zich vanaf 22 februari in de separeer. Er is geen uitzicht dat klaagster binnen afzienbare tijd de separeer mag verlaten. Klaagster mag niet douchen of haar handen wassen.

Klaagster wil aangifte doen. Zij krijgt geen psychische zorg en ook geen medische zorg.

Op 21 februari 2020 zijn zes man op klaagster gesprongen. Daarna heeft klaagster een dag in haar kamer moeten blijven.

Klaagster vindt dat de hele situatie te lang duurt. Klaagster zit niet in de separeer voor haar eigen veiligheid, maar omdat zij aangifte wil doen. Klaagster vindt dat geen reden om haar te separeren.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie de klachten gegrond te verklaren. Tevens verzoekt klaagster om een passende schadevergoeding.

4. Standpunt van de verweerder

Klaagster is binnen De Woenselse Poort opgenomen op grond van tbs met dwangverpleging. Er is sprake van complexe persoonlijkheidsproblematiek en van een hoge mate van psychopathie gekenmerkt door; manipuleren van anderen voor eigen gewin met theateraal en dwingend gedrag waarbij ze empathisch vermogen ontbeert. Het gedrag dat hierboven staat beschreven is inherent aan het gedrag van haar indexdelict, waarbij zij dreiging en afpersing gebruikte voor persoonlijk gewin. Het huidige gedrag van klaagster wordt gezien als pre-delictgedrag.

Klaagster geeft in haar klaagschrift aan dat zij van mening is dat ze op onjuiste gronden en te lang in de separeer zit en dat ze niet mag douchen en haar handen niet mag wassen. Klaagster geeft tevens aan dat zij geen psychische of medische zorg krijgt. Voorts benoemt klaagster dat op 21 februari 2020 zes man op haar is gesprongen.

Op 22 februari 2020 is besloten om klaagster naar de separeerruimte te brengen. Voorafgaand aan deze beslissing is aan klaagster op 21 februari 2020 een kamerprogramma opgelegd.

De aan deze beslissing voorafgaande gebeurtenissen waren als volgt. Klaagster kwam de dag ervoor terug uit het ziekenhuis waar zij te horen heeft gekregen dat zij een longontsteking heeft opgelopen en dat er rokersplekjes op haar longen te zien zijn. Klaagster verspreidt echter op de afdeling geruchten dat het zou gaan om kanker, terwijl nadrukkelijk is gebleken dat hier geen sprake van is. Dit zorgde voor onrust bij medecliënten. Hierop is een gesprek met klaagster geweest waarin haar werd gevraagd aan haar bezorgde medecliënten duidelijkheid te verschaffen. Klaagster weigerde dit. Klaagster bleef dus bij terugkomst van uit ziekenhuis onrust stoken tussen cliënten en zij bleef benoemen dat ze kanker had waardoor er constant spanning ontstond op de groep. Na meerdere waarschuwingen is besloten om klaagster een kamerprogramma op te leggen. Wanneer klaagster op haar kamer start met automutilatie en weigert mee te werken kan het team niet anders dan haar naar de separeer brengen voor haar eigen veiligheid.

Op een later moment vraagt klaagster een sigaret aan een medecliënt en zegt daarbij: “Je moet weten dat ik er wel dood aan ga”, waarop er opnieuw spanningen ontstaan bij medecliënten. Klaagster krijgt hierop een waarschuwing met het bericht dat, wanneer zij spanningen bij medecliënten blijft veroorzaken, zij naar haar kamer wordt verwezen. Klaagster zet haar gedrag echter voort waarbij dit uiteindelijk uitmondt tot een geschreeuw tussen klaagster en een medecliënt. Klaagster wordt vervolgens naar haar kamer verwezen maar blijft doorgaan met opmerkingen maken naar de medecliënt. Vervolgens stapt zij met vaart af op de medecliënt waardoor het personeel klaagster heeft moeten tegenhouden en haar in de holding heeft genomen om de situatie onder controle te krijgen. Uiteindelijk is klaagster naar haar kamer gebracht en krijgt een mededeling cliënt uitgereikt, waarvoor de motivering is dat het doel is dat noodzakelijk is om de veiligheid van haarzelf en haar omgeving te waarborgen.

Op 22 februari 2020 wordt klaagster in de ochtend gewekt. Er wordt bloed in haar kamer aangetroffen en na onderzoek blijkt dat klaagster een scheermes uit elkaar heeft gehaald en daarmee enkele malen diep in haar nek heeft gesneden. Bij het onderzoek in haar kamer zijn naast scheermesjes ook een scherpe schaar en andere snijmaterialen gevonden. Klaagster legt de schuld van haar verwondingen bij medewerkers door slechte zorg en zegt dingen als: “Ik zat er dichtbij hoor, bij de slagader” en “als ik naar de separeer moet, heb ik nog een trucje achter de hand zodat het toch lukt”. Klaagster werkt niet mee op de vraag of er nog gevaarlijke voorwerpen in haar kamer liggen en blijft ageren.

Naar aanleiding van de hiervoor beschreven gebeurtenis is, is besloten om klaagster voor haar eigen veiligheid naar de separeer te brengen. Klaagster werkt hierbij wisselend mee. Uiteindelijk is klaagster per psycholance zittend vervoerd naar de separeerruimte bij de afdeling Volte. Aangezien klaagster suïcidale uitingen blijft doen, wordt besloten dat zij scheurkleding aan moet. Klaagster reageert onder andere met: “Doe maar, raak mij maar aan, dat is goed voor de vergoeding die ik dan krijg”. Uiteindelijk heeft klaagster zichzelf omgekleed.

Gedurende de periode in de separeer probeert klaagster steeds te onderhandelen en te dreigen met uitspraken zoals: “Als ik niet mag roken ga ik de hechtingen uit mijn wond trekken”. Dit heeft ze uiteindelijk ook gedaan. Klaagster beschadigd zichzelf een aantal maal door haar hechtingen eruit te trekken en op 24 februari 2020 trekt zij plukken haar uit.

Op 25 februari 2020 worden er druppels bloed op de grond van de separeer aangetroffen. Klaagster geeft aan zwanger te zijn. Na onderzoek heeft de verpleging aangegeven dat het mogelijk om automutilatie gaat, maar dat dit niet zeker is. Hierop is de medische dienst ingeschakeld waarbij een verpleegkundig specialist klaagster heeft onderzocht. Deze gaf aan dat er geen externe beschadiging te zien was, maar wel dat er sprake was van vloeien. Het bloedverlies in combinatie met het verhaal van klaagster over zwangerschap geeft aanleiding om klaagster door te sturen naar het ziekenhuis.

Klaagster is vervolgens naar het ziekenhuis gebracht voor onderzoek. Klaagster blijft aangeven dat zij zwanger is en dat ze bang is voor een miskraam. Zij zou naar eigen zeggen zwanger zijn van een vriend, maar later zegt ze zwanger te zijn van een medewerker van de afdeling LongCare. Uit het bloedonderzoek dat is gedaan bij het ziekenhuis bleek dat klaagster niet zwanger was. Klaagster concludeert echter toch dat ze haar baby kwijt is. Een gynaecologisch onderzoek wordt echter door klaagster geweigerd. Wanneer klaagster weer terug is in de separeer, wil ze haar advocaat bellen. Tot twee keer toe belt ze in plaats van haar advocaat naar de politie.

Een dag later zegt klaagster tegen de regiebehandelaar dat ze niet zwanger is van een sociotherapeut, maar wel dat ze door hem is aangerand en dat hij haar zes XTC-pillen heeft verstrekt. Dit heeft zij naar haar zeggen gefilmd met een mobiele telefoon. Ze wil hiervan aangifte doen. Ze weigert dit filmpje te laten zien aan de regiebehandelaar. Deze telefoon ligt inmiddels bij haar ex-verloofde. Met klaagster zijn vervolgens de consequenties van aangifte doen besproken waarbij is gewezen op het feit dat valse aangifte doen strafbaar is en consequenties heeft voor haar behandeling. Klaagster houdt echter vol dat dit de waarheid is.

Er wordt voor klaagster op 2 maart 2020 een afspraak gemaakt met de politie zodat zij aangifte kan doen. Op het moment dat de politie aanwezig is, weigert klaagster aangifte te doen en geeft hierbij aan dit enkel te willen doen op het politiebureau. De politie heeft wel met haar gesproken maar klaagster blijft volharden in haar weigering om aangifte te doen.

Een dag later heeft klaagster een gesprek gehad hierover met haar regiebehandelaar waarbij ze aangeeft dat ze toch geen aangifte wil doen. Op de vraag of er dan wel een strafbaar feit tegen haar heeft plaatsgevonden is ze wisselend in haar antwoord, waarbij de regiebehandelaar benadrukt dat bij het plegen van een strafbaar feit jegens haar het beter is om aangifte te doen. Klaagster blijft zeggen af te zien van aangifte.

Klaagster blijft aangeven zich onheus bejegend te voelen door het personeel van de Afdeling LongCare. Klaagster zegt zich gepest, getreiterd, onder druk gezet en mishandeld te voelen. Ze zegt het gevoel te hebben dat ze kapot wordt gemaakt, wat haar drijft tot wanhoopsdaden. Klaagster zegt in gesprekken en schrijft op het krijtbord dat ze niet meer wil terugkeren op de afdeling. Klaagster vindt haar gedrag passend bij wat haar is overkomen en ziet geen eigen aandeel in de ontstane situatie. Het is hierdoor niet mogelijk om met klaagster in gesprek te komen over hetgeen gebeurd is of te spreken over herstel. Klaagster blijft beschuldigingen uiten naar en over personeel, wat inmiddels uitputtend begint te werken voor het personeel. Er is momenteel sprake van een ontwrichte behandelrelatie, zich uitend in zelfdestructief, beschuldigend en niet-meewerkend gedrag.

Verweerder is van mening dat gelet op de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid zowel ten aanzien van het kamerprogramma als de beslissing tot separeren correct is gehandeld.

Op 10 maart 2020 verblijft klaagster nog steeds in de separeer. Vanaf de start van separatie wordt dagelijks geëvalueerd of separatie nog noodzakelijk is, maar tot op heden is gebleken dat klaagster wisselend dreigend is, blijft ageren bij personeel en ziekenhuismedewerkers en het niet lukt om afspraken met haar te maken. Op 1 maart 2020 heeft een second opinion plaats gevonden en er is op

3 maart 2020 een dwangbehandeling op grond van artikel 9:6 WVGZ gestart en is het forensisch consultatieteam ingeschakeld.

Waar gestart is met de toepassing van Middelen of Maatregelen op grond van artikel 39 van de wet BOPZ, is besloten om de dwangbehandeling binnen de WVGZ te formaliseren, daar het BOPZ-kader niet langer op klaagster van toepassing is. Verweerder realiseert zich dat het beter was geweest direct te starten vanuit het kader van de WVGZ, echter de nieuwe wetgeving is nog niet volledig eigen bij alle personeelsleden.

Verder wil verweerder aangeven dat klaagster zelf heeft aangegeven niet uit de separeer te willen. Ze blijft herhalen dat ze wordt gepest en getreiterd en dat het personeel haar anders behandelt dan de rest van de cliëntengroep.

Verweerder wil ten overvloede het volgende op te merken. Met betrekking tot het douchen en het tandenpoetsen heeft klaagster vrijwel elke dag de mogelijkheid gehad om dit te doen. Verder wordt klaagster enkele malen op een dag gezien om zowel haar somatische als haar psychische gesteldheid te beoordelen. Tevens is klaagster nimmer door zes man gefixeerd.

Verweerder is van mening dat de klachten ongegrond dienen te worden verklaard.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klaagster is TBS met dwangverpleging opgelegd. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van artikel 9:1 van de WVGZ de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de WVGZ kan indienen.

Hoewel de klachtencommissie voor wat betreft haar samenstelling niet voldoet aan artikel 10:2 lid 3 van de WVGZ acht de klachtencommissie zich om de volgende reden toch bevoegd om klachten die op grond van de WVGZ worden ingediend te behandelen.

De Raad van Bestuur van GGzE heeft laten weten dat hij nog doende is om een klachtencommissie samen te stellen die, met name voldoet aan artikel 10:2 lid 3 van de WVGZ. De Raad van Bestuur van GGzE heeft de klachtencommissie die de klachten op grond van artikel 41 van de Wet BOPZ behandelt daarom verzocht om vooralsnog ook de klachten te behandelen die op grond van artikel 10:3 van de WVGZ worden ingediend. De klachtencommissie heeft besloten om aan dit verzoek van de Raad van Bestuur van GGzE te voldoen indien een klager daar mee instemt en daarmee de klachtencommissie de bevoegdheid geeft om de klacht te behandelen. Doordat klaagster haar klacht aan de klachtencommissie heeft voorgelegd, heeft zij naar het oordeel van de klachtencommissie ingestemd met de behandeling van haar klacht door de klachtencommissie. Verder wil de klachtencommissie erop wijzen dat het verzoek van de Raad van Bestuur van GGzE betekent dat de instelling de beslissingen van de klachtencommissie waarbij een klacht gegrond wordt verklaard ten volle zal respecteren en dat het recht van een klager blijft bestaan om in het geval een klacht ongegrond wordt verklaard een beslissing te verkrijgen over de klacht via de rechter. Klaagster wordt dus niet benadeeld door de behandeling van haar klacht door de klachtencommissie.

6. Beoordeling

Ten aanzien van de klacht over de beslissing van 21 februari 2020 om klaagster te beperken in haar recht op het ontvangen te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma.

Door verweerder wordt in het verweerschrift erkend dat men ten aanzien van de beslissing van 21 februari 2020 om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma de regels van de Wet BOPZ zijn gevolgd en niet de regels van de WVGZ die vanaf 1 januari 2020 op klaagster van toepassing is. Het verweer dat niet alle medewerkers van de afdeling LongCare op de hoogte zijn van de regels van de WVGZ acht de klachtencommissie niet valide. Alleen al omdat niet de op klaagster van toepassing zijnde wetgeving is gevolgd, moet deze klacht gegrond worden verklaard. De klachtencommissie komt daardoor niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van deze klacht.

Ten aanzien van de klacht over de beslissing van 22 februari 2020 om klaagster te separeren.

Ook ten aanzien van de beslissing om klaagster te separeren zijn de regels van de Wet BOPZ gevolgd en niet de regels van de WVGZ die vanaf 1 januari 2020 op klaagster van toepassing is. Het verweer dat niet alle medewerkers van de afdeling LongCare op de hoogte zijn van de regels van de WVGZ acht de klachtencommissie niet valide. Alleen al omdat niet de op klaagster van toepassing zijnde wetgeving is gevolgd, moet deze klacht gegrond worden verklaard. De klachtencommissie komt daardoor niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van deze klacht.

Ten aanzien van de klacht over de beslissing van 3 maart 2020 om op klaagster dwangbehandeling in de vorm van separatie toe te passen.

De klachtencommissie heeft vast kunnen stellen dat verweerder en zijn collega's getracht hebben om ten aanzien van deze beslissing de regels van de WVGZ te volgen. Echter, tevens heeft de klachtencommissie moeten vaststellen dat deze regels niet ten volle zijn gevolgd. De beslissing om op klaagster dwangbehandeling toe te passen werd te laat genomen, zelfs als de termijn van de wet BOPZ zou zijn aangehouden. De termijn om de beslissing te kunnen nemen om dwangbehandeling op klaagster toe te passen aansluitend op de separatie van klaagster, was drie respectievelijk zeven dagen.

Verder is aan het overgelegde zorgplan weliswaar een passage toegevoegd over de separatie van klaagster, maar nergens valt uit op te maken of en wanneer met klaagster overleg is geweest over deze aanpassing van haar zorgplan en dat klaagster daar niet mee heeft ingestemd. Nog ernstiger vindt de klachtencommissie het dat wel wordt vermeld dat de beslissing om op klaagster dwangbehandeling toe te passen in de vorm van separatie voldoet aan de criteria van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid, maar dat dit oordeel niet wordt onderbouwd. Slechts wordt gemeld dat men van oordeel is dat aan deze criteria wordt voldaan gezien de veiligheid op de afdeling voor zowel klaagster zelf als het personeel niet gewaarborgd kan worden.

De klachtencommissie komt derhalve tot het oordeel dat ook deze klacht gegrond moet worden geacht.

7. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van mevrouw X.

- over de beslissing van 21 februari 2020 om klaagster te beperken in haar recht op het ontvangen te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma, **gegrond**. De klachtencommissie vernietigt deze beslissing waardoor de rechtsgevolgen van deze beslissing eveneens zijn vernietigd.
- de beslissing van 22 februari 2020 om klaagster te separeren, **gegrond**. De klachtencommissie vernietigt deze beslissing waardoor de rechtsgevolgen van deze beslissing eveneens zijn vernietigd.
- de beslissing van 3 maart 2020 om op klaagster dwangbehandeling in de vorm van separatie toe te passen, **gegrond**. De klachtencommissie vernietigt deze beslissing waardoor de rechtsgevolgen van deze beslissing eveneens zijn vernietigd.

8. Schadevergoeding.

Klaagster heeft verzocht om een redelijke schadevergoeding. De eerder door GGZ Nederland voorgestelde regeling voor het toekennen van schadevergoedingen is nooit van kracht geworden. Bij gebreke van een ander door GGZ Nederland aangereikt richtsnoer voor het toekennen van schadevergoedingen, neemt de klachtencommissie de standaardbedragen tegemoetkomingen die voor het gevangeniswezen gelden als uitgangspunt. Voor het gedwongen verblijf in een afzonderingscel wordt een schadeloosstelling van € 10, = per dag aangegeven. Als een klacht daarover om formele redenen gegrond wordt verklaard wordt 1/3 van het totale bedrag als schadevergoeding toegekend. De beslissingen van de klachtencommissie brengen met zich mee dat klaagster van 21 februari 2020 tot 10 maart 2020 onrechtmatig van haar recht op bewegingsvrijheid is beroofd. Dat is gedurende 19 dagen. De klachtencommissie heeft echter ook vastgesteld dat de klachten van klaagster gegrond

moesten worden verklaard om formele redenen. Dat betekent dat aan klagster een bedrag van € 64, = aan schadevergoeding wordt toegekend.

Aldus gedaan te Eindhoven op 10 maart 2020 door de klachtencommissie van de Stichting GGzE te Eindhoven.